

Proiect

LEGE

pentru modificarea unor acte normative (confeccionarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu a funcționarului public din cadrul autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Articolul 21 din Legea nr. 1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 137-138, art. 1054), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Se interzice introducerea în uz, pentru lucrătorii instituțiilor publice și ai agenților economici, sau purtarea, în orice situație, fără drept a uniformei și a însemnelor distinctive militare sau a însemnelor similare celor ale militarilor.”;

2. Se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

”(3¹) Confeccionarea și/sau comercializarea de către persoane fizice sau juridice a uniformei și/sau a însemnelor distinctive militare, în afara procedurilor legale de achiziție derulate de Ministerul Apărării sau de autoritățile administrative și instituțiile aflate în subordinea acestuia, este interzisă, cu excepția cazului în care confeccionarea și/sau comercializarea uniformei și/sau a însemnelor distinctive militare se efectuează la solicitarea militarului, în baza legitimației de serviciu, după caz, a demersului scris al structurii în care activează.”.

Art. II. – Articolul 44 din Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.171-174, art. 667), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Confeccionarea și/sau comercializarea de către persoane fizice sau juridice a uniformei de serviciu și/sau a însemnelor distinctive ale ofițerului de informații și securitate, în afara procedurilor legale de achiziție derulate de

Serviciu sau de autoritățile administrative și instituțiile aflate în subordinea acestuia, este interzisă, cu excepția cazului în care confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu și/sau a însemnelor distinctive se efectuează la solicitarea ofițerului de informații și securitate, în baza legitimației de serviciu, după caz, a demersului scris al Serviciului.”.

Art. III. – Articolul 64 din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 40-49, art. 85), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) Confecționarea și/sau comercializarea de către persoane fizice sau juridice a uniformei de serviciu și/sau a însemnelor distinctive ale funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, în afara procedurilor legale de achiziție derulate de Ministerul Afacerilor Interne sau de autoritățile administrative și instituțiile aflate în subordinea acestuia, este interzisă, cu excepția cazului în care confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu și/sau a însemnelor distinctive se efectuează la solicitarea funcționarului public cu statut special, în baza legitimației de serviciu, după caz, a demersului scris al structurii în care activează.”.

Art. IV. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78–84, art. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Se completează cu articolul 324¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 324¹.** Confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu și/sau a însemnelor distinctive ale funcționarului public din cadrul autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare

(1) Confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu și/sau a însemnelor distinctive ale funcționarului public din cadrul autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare în afara procedurilor legale de achiziție derulate de acestea sau de autoritățile administrative și instituțiile aflate în subordine, cu excepția cazului în care confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu și/sau a însemnelor distinctive se efectuează la solicitarea funcționarului public, în baza legitimației de serviciu, după caz, a demersului scris al structurii în care activează se sancționează cu amendă de la 20 până la 80 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 până la 150 de unități convenționale, aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 110 până la 160 de unități convenționale, aplicată persoanei juridice, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni până la 5 luni.

(2) În cazul persoanei care deține rezerve de stocuri obținute în procesul de confecționare a uniformei de serviciu și/sau a însemnelor distinctive sau cele

aflăte în evidență ca urmare a rezoluțiunii contractului de achiziții publice sau a încheierii acordului de micșorare a contractului de achiziții publice, este înlăturată răspunderea contravențională pentru faptele prevăzute la alin. (1).”;

2. Articolul 372 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 372.** Introducerea în uz sau purtarea, în orice situație, fără drept a uniformeii și a însemnelor distinctive militare sau a însemnelor similare celor ale militarilor

(1) Introducerea în uz, pentru lucrătorii instituțiilor publice și ai agențiilor economice, a uniformeii și a însemnelor distinctive militare sau a însemnelor similare celor ale militarilor se sancționează cu amendă de la 20 până la 80 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 până la 150 de unități convenționale, aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 110 până la 160 de unități convenționale, aplicată persoanei juridice, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni până la 5 luni.

(2) Purtarea, în orice situație, fără drept a uniformeii și a însemnelor distinctive militare sau a însemnelor similare celor ale militarilor se sancționează cu amendă de la 20 la 80 de unități convenționale.”;

3. Articolul 400:

la alineatele (4) și (5), cifra „324” se substituie cu cifra „324¹”.

4. La articolul 415:

alineatul (2) se completează cu litera c) cu următorul cuprins:

„c) persoanele cu funcție de răspundere din comendurile militare, din garnizoanele militare sau din Marele Stat Major al Armatei Naționale pentru contravențiile prevăzute la art. 372.”;

alineatul (4) se completează cu litera c) cu următorul cuprins:

„c) șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, șefii (comandanții) garnizoanelor militare sau comandanții comendurilor militare – în privința contravențiilor prevăzute la art. 372.”.

Art. V. – Articolul 45 din Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 48–57, art. 124), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Confecționarea și/sau comercializarea de către persoanele fizice sau juridice a uniformeii de serviciu și/sau a însemnelor distinctive ale funcționarului public cu statut special, în afara procedurilor de achiziție desfășurate de către Administrația Națională a Penitenciarelor sau subdiviziunile și instituțiile aflate în subordine, este interzisă, cu excepția cazului în care comercializarea uniformeii de serviciu și/sau a însemnelor distinctive se efectuează la solicitarea funcționarului public cu statut special, în baza legitimației de serviciu, după caz, a demersului scris al structurii în care activează.”.

NOTĂ INFORMATIVĂ

**la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(confeccionarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu ale
funcționarului public din cadrul autorităților publice din domeniul apărării,
securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare)**

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (confeccionarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu ale funcționarului public din cadrul autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare) a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Potrivit prevederilor art. 64 alin. (5) din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, folosirea ilegală a uniformei de serviciu și însemnelor distinctive ale Ministerului Afacerilor Interne, precum și profanarea acestora, atrage răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.

Analizând legislația pertinentă s-a constatat că, pentru uzurparea de calități oficiale prin folosirea ilegală a uniformei de serviciu cu însemne distinctive, cu simbolica autorităților publice sau cu aspect similar ce ar permite confundarea, dacă nu este însoțită de săvârșirea unei infracțiuni, este stabilită răspunderea contravențională conform art. 324 „Uzurparea de calități oficiale” din Codul contravențional nr. 218/2008. Pedepșa aplicată în cazul respectiv este amenda de la 18 la 48 de unități convenționale.

De asemenea, legiuitorul la art. 351 din Codul penal nr. 985/2002 a instituit răspunderea penală pentru uzurparea de calități oficiale, însoțită de săvârșirea pe această bază a altei infracțiuni, sub formă de amendă în mărime de până la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

Aceeași acțiune săvârșită de două sau mai multe persoane, se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1050 unități convenționale sau cu închisoare de până la 4 ani.

Coroborând normele legale menționate supra, se atestă că, pentru folosirea ilegală a uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive ale autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne s-a instituit răspunderea contravențională și penală doar pentru persoana fizică.

Subsecvent, se relevă că, interzicerea, inclusiv sancționarea, comercializării (vânzării) de către agenții economici a uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive ale funcționarului public cu statut special din cadrul autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne (polițist, polițist de frontieră etc.), a altor autorități publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare, nu este prevăzută de legislație.

În atare circumstanțe, uniforme de serviciu și/sau însemnele distinctive ale funcționarilor publici sunt comercializate pe piață, fiind disponibile oricărei persoane, aducând-se atingere prestigiului, imaginii și respectului autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare, în calitatea sa de autorități și instituții publice, a cărui misiune are ca scop apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei prin activități de menținere, asigurare și restabilire a ordinii și securității publice, de prevenire, investigare și de descoperire a infracțiunilor și contravențiilor, apărare națională, securității statului și prevenirea actelor de corupție.

Mai mult, uniforma de serviciu și/sau însemnele distinctive constituie un atribut indispensabil care determină apartenența funcționarului public la organul de ocrotire a normelor de drept, iar prerogativa de a folosi o calitate oficială aparține exclusiv persoanei care este investită, în condițiile legii, cu această calitate.

În contextul regional de securitate și în ceea ce privește riscurile și pericolele asociate comercializării și confecționării uniformelor de serviciu și/sau însemnelor distinctive ale funcționarilor publici din cadrul autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare, în afara procedurilor legale de achiziție, există câteva aspecte importante de luat în considerare:

1. Siguranța națională și regională: Uniformele de serviciu și/sau însemnele distinctive ale funcționarilor publici, reprezintă un element crucial al identității și autorității acestora în procesul de menținere a ordinii și securității publice, de prevenire, investigare și de descoperire a infracțiunilor și contravențiilor, apărare națională, securității statului și prevenirea actelor de corupție. Comercializarea sau confecționarea uniformelor de serviciu și/sau însemnelor distinctive în afara procedurilor legale de achiziție ar putea compromite siguranța națională și regională prin crearea unui mediu vulnerabil la infiltrare sau atacuri;

2. Utilizarea incorectă sau abuzivă: Uniformele de serviciu și/sau însemnelor distinctive ale funcționarilor publici sunt simboluri de autoritate și putere care pot fi utilizate în mod incorect sau abuziv de către persoane neautorizate care obțin acces la acestea prin intermediul surselor neautorizate. Persoanele sau grupurile care obțin astfel de uniforme și/sau însemne distinctive ar putea să le folosească pentru a realiza acțiuni ilegale sau pentru a crea dezordine, afectând stabilitatea regională și încrederea publicului în instituțiile de stat;

3. Risc de terorism și infracționalitate transfrontalieră: În contextul mediului regional de securitate, comercializarea sau confecționarea uniformelor de serviciu și/sau însemnelor distinctive în afara procedurilor legale de achiziție ar putea oferi oportunități pentru grupuri teroriste sau organizații criminale transfrontaliere să obțină acces la uniforme și să le folosească în scopuri ilegale sau teroriste, subminând astfel securitatea regională;

4. Subminarea ordinii publice și a autorității statului: Comercializarea sau confecționarea uniformelor de serviciu și/sau însemnelor distinctive în afara procedurilor legale de achiziție poate submina autoritatea statului și capacitatea sa de a menține ordinea publică, de a răspunde provocărilor care atentează la apărarea națională, securitatea statului și prevenirea actelor de corupție. Utilizarea uniformelor

și/sau însemnelor distinctive de către entități neautorizate poate crea confuzie în rândul populației și poate facilita acțiuni ilegale sau violente împotriva instituțiilor de stat sau a cetățenilor, amenințând astfel stabilitatea și coeziunea socială;

5. Riscuri pentru forțele de ordine și securitate publică: Funcționarii publici care poartă uniforme de serviciu și/sau însemne distinctive trebuie să inspire încredere și respect în rândul cetățenilor. Comercializarea sau confecționarea uniformelor de serviciu și/sau însemnelor distinctive în afara procedurilor legale de achiziție ar putea duce la apariția unor uniforme și însemne distinctive falsificate sau de calitate inferioară, care nu îndeplinesc standardele necesare de siguranță și protecție. Aceasta ar putea pune în pericol viața și siguranța funcționarilor publici, diminuând capacitatea acestora de a-și îndeplini sarcinile de asigurare, menținere și restabilire a ordinii și securității publice, apărare națională, securității statului și prevenirea actelor de corupție.

Subsidiar, se remarcă o prevedere legală tangențială aspectului de comercializare și confecționare a uniformelor de serviciu și însemnelor distinctive, se regăsește reglementată la art. 372 din Codul contravențional „Introducerea în uz sau purtarea ilegală a uniformei militare și a însemnelor gradului militar, ale genului de arme și ale apartenenței departamentale”, conform căruia:

(1) Introducerea în uz, pentru lucrătorii instituțiilor publice și ai agenților economici, a uniformei și a însemnelor similare uniformei și însemnelor gradelor militare, se sancționează cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Purtarea ilegală a uniformei militare și a însemnelor gradului militar, ale genului de arme și ale apartenenței departamentale, se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale.

Este de menționat practica Uniunii Europene, spre exemplu reglementarea producerii și comercializării uniformei în România, conform căreia la art. 8 din Hotărârea Guvernului României nr. 1061/2002 (republicată) privind stabilirea uniformei, echipamentului specific, însemnelor distinctive, insignei și documentului de legitimare pentru polițiști, prin care producerea și/sau comercializarea, în tot sau în parte, a unor articole de echipament sau a unor însemne distinctive din compunerea uniformelor polițiștilor, stabilite potrivit prevederilor prezentei hotărâri, de către persoane fizice sau juridice, în afara procedurilor legale de achiziție derulate de Ministerul Afacerilor Interne ori de autoritățile administrative/instituțiile aflate în subordinea acestuia, constituie contravenție și se sancționează cu amendă contravențională de la 10.000 lei la 50.000 lei.

În concluzie, necesitatea amendării cadrului normativ este condiționată de faptul că, tot mai frecvent se constată cazuri de purtare nejustificată și în afara cadrului legal a uniformei de serviciu și însemnelor distinctive a funcționarilor publici din cadrul autorităților publice din domeniul ordinii publice, de către persoanele fizice care nu au acest drept, motiv pentru care se impune necesitatea atragerii la răspundere și a persoanelor fizice sau juridice pentru confecționarea și/sau comercializarea uniformelor de serviciu și însemnelor distinctive ale autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare,

în afara procedurilor de achiziții publice, cu excepția cazului în care confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive se efectuează la solicitarea funcționarului public în baza legitimației de serviciu, după caz, demersului scris al instituției în care activează.

Raționamentul completărilor înaintate constă în faptul că, achiziționarea uniformelor de serviciu și/sau a însemnelor distinctive, se efectuează în temeiul contractelor de achiziții publice de bunuri, încheiate conform procedurilor reglementate de Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, în care se consemnează despre lotul (numărul) de bunuri ce urmează să fie confecționate.

Așadar, agentul economic va fi îndreptățit să confecționeze și/sau să comercializeze uniforme de serviciu și/sau însemne distinctive nominalizate doar în temeiul unui contract de achiziții publice, circumstanțe în care confecționarea bunurilor respective se va efectua doar la solicitarea autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare sau de autoritățile administrative și instituțiile aflate în subordinea acestora, iar comercializarea acestora către alți subiecți va fi interzisă.

Concomitent, se vor diminua cazurile de folosire ilegală a uniformei de serviciu și însemnelor distinctive ale funcționarului public din cadrul autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare, de către alte persoane fizice care nu dispun de acest drept.

Totuși, drept exemplu, ca derogare de la articolul nou propus în proiect, funcționarul public din cadrul autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare va avea posibilitatea să își procure uniforma de serviciu din surse financiare proprii, în situații neordinare (spre exemplu, mărimi nestandarde ori intenția de a deține câteva complete de uniforme de serviciu) sau după caz, demersului scris al subdiviziunii în care activează, ca excepție, se va permite confecționarea uniformei de serviciu, în mod individual, cu respectarea strictă a modelului aprobat prin actele normative de specialitate ale autorităților respective.

La fel, se propune modificarea alin. (3) din art. 21 al Legii nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, prin care va fi interzisă confecționarea și/sau comercializarea, și/sau introducerea în uz, pentru lucrătorii instituțiilor publice și ai agenților economici, sau purtarea în orice situație fără drept a uniformei, gradelor, decorațiilor și insinelor militare sau a însemnelor similare celor ale militarilor.

Dreptul de introducere în uz sau purtare a uniformei, gradelor, decorațiilor și insinelor militare este reglementat în actele normative (articolele 15, 21 din Legea nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, art.16 din Legea nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor, Decretul nr.1287/2023 a Președintelui Republicii Moldova privind uniforma militară și însemnele distinctive ale efectivului Armatei Naționale, pct.146 din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.941/2006, Hotărârea Guvernului nr.104/2008 cu privire la asigurarea cu echipament a militarilor Forțelor Armate pe timp de pace, etc.).

Totodată, se va reglementa la art. 400 competența Poliției de a constata contravenția prevăzută la art. 324¹ Cod contravențional, care urmează a fi expediată spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Din aceste considerente se propune modificarea art. 372 Cod contravențional, prin care urmează a fi sancționată fapta de introducerea în uz, pentru lucrătorii instituțiilor publice și ai agenților economici, a uniformei și însemnelor distinctive militare sau a însemnelor similare celor ale militarilor și purtarea în orice situație fără drept a uniformei și însemnelor distinctive militare sau a însemnelor similare celor ale militarilor.

Suplimentar, la art. 415 din Codul Contravențional se propune de extins competența pentru șefii (comandanții) garnizoanelor militare și comandanții comendurilor militare de a constata contravenții (încheia procese-verbale) și a aplica sancțiuni, prevăzute la art. 372 din Cod. Organizarea și executarea serviciului de garnizoană și persoanele cu funcții de răspundere ale garnizoanei și obligațiile acestora sunt prevăzute în Regulamentul serviciului de garnizoană și serviciului de gardă al Forțelor Armate ale Republicii Moldova, aprobat prin Decretul nr.2327/2009 a Președintelui Republicii Moldova.

Totodată, se impune necesitatea completării cu un alineat nou la art. 45 din Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, prin care să fie interzisă comercializarea de către persoanele fizice sau juridice a uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive ale funcționarului public, în afara procedurilor de achiziție desfășurate de către Administrația Națională a Penitenciarelor sau instituțiile aflate în subordinea acesteia, cu excepția cazului în care comercializarea uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive se efectuează la solicitarea funcționarului în baza legitimației de serviciu, după caz, a demersului scris al instituției în care activează.

De asemenea, se completează cu un alineat nou art. 44 din Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, prin care se interzice confecționarea și/sau comercializarea de către persoane fizice sau juridice a uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive ale ofițerului de informații și securitate, în afara procedurilor legale de achiziție derulate de Serviciu sau de autoritățile administrative și instituțiile aflate în subordinea acestuia, cu excepția cazului în care confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive se efectuează la solicitarea ofițerului de informații și securitate, în baza legitimației de serviciu, după caz, a demersului scris al Serviciului.

Extinderea prevederilor legii asupra tuturor autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare, va asigura o abordare unitară și coerentă în reglementarea confecționării uniformelor. Aceasta contribuie la claritatea și aplicabilitatea legii, evitând interpretările diverse și posibilele lacune legislative.

Uniformele autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare, sunt simboluri de autoritate și încredere. Confecționarea neautorizată a acestora de către persoane neautorizate poate reprezenta un risc major pentru securitatea națională, inclusiv prin posibilitatea folosirii lor în contexte ilegale sau criminale.

Totodată, extinderea sancțiunii pentru confecționarea uniformelor, este esențială pentru prevenirea unor posibile abuzuri. Persoane cu intenții ilicite, ar putea exploata excepțiile legislației pentru a confecționa și utiliza uniformele autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare, care nu sunt acoperite de prevederile inițiale.

Respectiv, prin modificările propuse, se va asigura un cadru legislativ robust și complet, care protejează uniformele tuturor autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare și întărește măsurile de securitate națională.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Se propune modificarea Legii nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Legii nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, Legii nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, Legii nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare și Codului contravențional nr. 218/2008, după cum urmează:

1. Articolul 21 alineatul (3) din Legea nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, va interzice confecționarea și/sau comercializarea, și/sau introducerea în uz, pentru lucrătorii instituțiilor publice și ai agenților economici, sau purtarea în orice situație fără drept a uniformei, gradelor, decorațiilor și insigneelor militare sau a însemnelor similare celor ale militarilor.

2. Articolul 44 alin. (6) din Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, va interzice confecționarea și/sau comercializarea de către persoane fizice sau juridice a uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive ale ofițerului de informații și securitate, în afara procedurilor legale de achiziție derulate de Serviciu sau de autoritățile administrative și instituțiile aflate în subordinea acestuia, cu excepția cazului în care confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive se efectuează la solicitarea ofițerului de informații și securitate în baza legitimației de serviciu, după caz, a demersului scris al Serviciului.

3. Articolul 64 din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, se completează cu alin. (5¹) prin care confecționarea și/sau comercializarea de către persoane fizice sau juridice a uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive ale funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, în afara procedurilor legale de achiziție derulate de Ministerul Afacerilor Interne sau de autoritățile administrative/instituțiile aflate în subordinea acestuia, va fi interzisă, cu excepția cazului în care confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive se va efectua la solicitarea funcționarului public cu statut

special, în baza legitimației de serviciu, după caz demersului scris al subdiviziunii în care activează.

4. Completarea cu articolul 324¹ Cod contravențional nr. 218/2008 prin care se va institui componența de contravenție pentru confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive ale funcționarului public din cadrul autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare, în afara procedurilor legale de achiziție derulate de acestea sau de autoritățile administrative și instituțiile aflate în subordinea, cu excepția cazului în care confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive se va efectua la solicitarea funcționarului public în baza legitimației de serviciu, după caz, a demersului scris al instituției în care activează.

Totodată, faptele descrise supra vor fi sancționate cu amendă de la 20 până la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 până la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 110 până la 160 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni până la 5 luni.

5. Articolul 372 Cod contravențional, va avea un alt cuprins prin care urmează a fi sancționată fapta de introducerea în uz, pentru lucrătorii instituțiilor publice și ai agenților economici, a uniformei, gradelor, decorațiilor și insinelor militare sau a însemnelor similare celor ale militarilor, precum și purtarea în orice situație fără drept a uniformei, gradelor, decorațiilor și insinelor militare sau a însemnelor similare celor ale militarilor.

6. De asemenea, în cuprinsul alineatelor (4) și (5) din articolul 400 Cod contravențional, textul „324” se substituie cu textul „324¹”, pentru a atribui competența de constatare și examinare a contravenției din domeniul confecționării și/sau comercializării uniformei de serviciu și însemnelor distinctive ale funcționarului public din cadrul organelor securității statului și altor autorități publice stabilite prin lege, precum și remiterea proceselor-verbale cu privire la contravenție în adresa instanței de judecată competente pentru examinare.

7. Articolul 45 alin. (2¹) din Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, va interzice comercializarea de către persoanele fizice sau juridice a uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive ale funcționarului public cu statut special, în afara procedurilor de achiziție desfășurate de către Administrația Națională a Penitenciarelor sau instituțiile aflate în subordinea acesteia, cu excepția cazului în care comercializarea uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive se efectuează la solicitarea funcționarului public cu statut special în baza legitimației de serviciu, după caz, a demersului scris al instituției în care activează.

În context, se remarcă faptul că, inovația legislativă constă în modificarea Legii nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Legii nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, Legii nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, Legii nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare cu prevederi privind interzicerea confecționării și comercializării uniformei de serviciu și însemnelor distinctive ale funcționarului public din cadrul organelor securității statului și altor autorități publice stabilite prin lege, de către persoane fizice sau

juridice, în afara procedurilor legale de achiziții publice, precum și stabilirea răspunderii contravenționale pentru încălcarea acestei interdicții, prin instituirea unei noi componente de contravenție.

5. Fundamentarea economico - financiară

Implementarea acestui proiect nu necesită alocarea unor resurse financiare suplimentare de la bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de lege se încadrează în cadrul normativ și aprobarea acestuia nu necesită modificarea altor acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Regulamentului cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 967/2016, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne (<https://www.mai.gov.md>), la compartimentul „Transparența”, rubrica „Consultări publice”, precum și pe platforma guvernamentală: <https://particip.gov.md>.

La 25 iunie 2023, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a Analizei Impactului și anunțul privind elaborarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu a funcționarului public din cadrul autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare) a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne (<https://www.mai.gov.md>), la compartimentul „Transparența”, rubrica „Consultări publice/Inițierea elaborării actelor normative” și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, fiind expusă argumentarea necesității de a adopta acest act normativ și termenul-limită, locul și modalitatea în care părțile interesate pot prezenta sau expedia recomandări.

La 16 aprilie 2024, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu a funcționarului public din cadrul autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare) fost plasat pentru consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne (<https://www.mai.gov.md>), la compartimentul „Transparența”, rubrica „Consultări publice/Avizare/Expertizare” și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, fiind expus scopul, argumentarea necesității intervenției normative, termenul-limită, locul și modalitatea în care părțile interesate pot prezenta sau expedia recomandări.

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-interzicerea-comercializarii-uniformei-de-serviciu/10865>

Prin demersul MAI nr. 38/1264 din 19 martie 2024, în adresa organizațiilor comerciale cu activități în domeniul în domeniul confecționării și comercializării uniformelor de serviciu și/sau însemnelor distinctive ale funcționarului public, au fost remise pentru consultare proiectele actelor elaborate și solicitată expunerea pe marginea acestora, cu înaintarea recomandărilor, obiecțiilor și completărilor motivate, care să contribuie la definitivarea proiectului actului normativ și expedierea acestuia pentru consultare publică și avizare către autoritățile competente.

Astfel, proiectul de lege a fost definitivat în baza avizelor recepționate din partea autorităților și instituțiilor participante la ședința de lucru.

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu a funcționarului public din cadrul autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare) și Analiza impactului de reglementare la proiect au fost consultate cu grupurile de interese de bază:

- *autoritățile de reglementare*: Ministerul Justiției (inclusiv Administrația Națională a Penitenciarelor); Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Finanțelor (inclusiv Serviciul Vamal); Ministerul Apărării; Ministerul Mediului (inclusiv Inspectoratul pentru Protecția Mediului); Serviciul de Protecție și Pază de Stat; Centrul Național Anticorupție; Procuratura Generală; Serviciul de Informații și Securitate; Serviciul Fiscal de Stat; Agenția Națională Transport Auto.

- *operatorii economici cu activități în domeniul confecționării și/sau comercializării uniformei de serviciu a funcționarilor publici*;

- Comisia de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul a fost transmis pentru efectuarea expertizei anticorupție, conform art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, conform căreia:

Astfel, prin raportul de expertiză anticorupție nr. ELO24/9797 din 01.07.2024, s-a constatat că, proiectul promovează interesul organelor securității statelor și altor autorități publice stabilite prin lege privind diminuarea cazurilor de confecționare/comercializare ilegală a uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive ale funcționarului public cu statut special/funcționarului public de către persoane fizice care nu dispun de acest drept, precum și reducerea cazurilor de introducere în uz sau purtare fără drept a uniformei, gradelor, decorațiilor și insinelor militare sau a însemnelor similare celor ale militarilor, ceea ce este conform interesului public.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

În conformitate cu Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul nominalizat nu necesită a fi supus expertizei de compatibilitate.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul a fost transmis pentru efectuarea expertizei juridice, conform art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, conform căreia:

Referitor la formula dispoziției art. 324¹ din Codul contravențional propusă la Art. II din proiect, se consideră necesară excluderea cuvintelor „*de către persoane fizice sau juridice*”. În acest sens, constatarea calității persoanei fizice și persoanei juridice ca fiind subiect al contravenției, poate fi dedusă din analiza prevederilor părții generale a Codului contravențional nr. 218/2008, precum și din textul sancțiunii aplicate pentru comiterea contravenției specificate.

Astfel, conform regulii generale stabilite la art. 16 alin. (1) din Codul contravențional, „Este pasibilă de răspundere contravențională persoana fizică responsabilă care, în momentul săvârșirii contravenției, are împlinită vârsta de 18 ani.”

Subsidiar, potrivit art. 17 alin. (2), „Persoana juridică răspunde contravențional în cazul în care norma materială din partea specială a cărții întâi prevede expres sancționarea ei.”.

11. Constatările altor expertize

În conformitate cu prevederile pct. 11 subpct. 2¹) lit. b) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019, prin scrisoarea MAI nr. 44/3018 din 06 iulie 2024, Analiza impactului, proiectul actului normativ și nota informativă la proiect au fost expediate pentru examinare în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător. Astfel, la 18 iulie 2023, proiectul a fost susținut condiționat cu votul membrilor Grupului de lucru, care a fost ajustat în baza recomandărilor și propunerilor înaintate de către expertul Comisiei.

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu a funcționarului public din cadrul autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare) nu cade sub incidența altor expertize, în condițiile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Ministru

Adrian EFROS

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (confeccionarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu ale funcționarului public din cadrul autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Serviciul de Protecție și Pază de Stat (Aviz nr.2/736 din 19.04.2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	A fost luat act.
Ministerul Apărării (Aviz nr. 11/623 din 23.04.2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	A fost luat act.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (Aviz nr. 10-1303 din 23.04.2024)	Lipsa de obiecții și propuneri.	A fost luat act.
Ministerul Mediului (Aviz nr. 13-05/1179 din 29.04.2024)	Reieșind din prevederile art. I al proiectului, în afara procedurilor legale de achiziție derulate de Ministerul Afacerilor Interne, este permisă, în anumite condiții, doar confeccionarea uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive, nu și comercializarea acestora. În același timp, nu a fost specificat ce se va întâmpla cu uniformele de serviciu și/sau însemnele distinctive, care deja se află în comercializare și ca consecință riscă să fie transformate în deșeuri.	Se acceptă. Proiectul a fost revizuit prin prisma recomandărilor înaintate, fiind prevăzută inclusiv posibilitatea de comercializare a uniformei de serviciu.
	La art. II , se constată că noul articol propus al Codului Contravențional 324 ¹ prevede răspunderea contravențională pentru <i>confeccionarea și/sau comercializarea de către persoane fizice sau juridice a uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive ale funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, în afara procedurilor legale de achiziție derulate de Ministerul</i>	Se acceptă. Conținutul noului articol propus în Codul Contravențional (art. 324 ¹) a fost completat conform recomandării.

	<p><i>Afacerilor Interne sau de autoritățile administrative și instituțiile aflate în subordinea acestuia, nefiind luată în calcul excepția prevăzută de art. I al proiectului, ceea ce creează confuzie.</i></p> <p>În concluzie comunicăm despre necesitatea revederii proiectului prin prisma celor relatate.</p>	
<p>Ministerul Justiției (Aviz nr. 04/1-4062 din 30.04.2024)</p>	<p>Referitor la formula dispoziției art. 324¹ din Codul contravențional propusă la Art. II din proiect, se consideră necesară excluderea cuvintelor „de către persoane fizice sau juridice”. În acest sens, constatarea calității persoanei fizice și persoanei juridice ca fiind subiect al contravenției, poate fi dedusă din analiza prevederilor părții generale a Codului contravențional nr. 218/2008, precum și din textul sancțiunii aplicate pentru comiterea contravenției specificate. Astfel, conform regulii generale stabilite la art. 16 alin. (1) din Codul contravențional, „Este pasibilă de răspundere contravențională persoana fizică responsabilă care, în momentul săvârșirii contravenției, are împlinită vârsta de 18 ani.”</p> <p>Subsidiar, potrivit art. 17 alin. (2), „Persoana juridică răspunde contravențional în cazul în care norma materială din partea specială a cărții întâi prevede expres sancționarea ei.”</p>	<p>Se acceptă. Cuvintele „<i>de către persoane fizice sau juridice</i>” din dispoziția art. 324¹ din Codul contravențional au fost excluse.</p>
<p>Ministerul Finanțelor (Aviz nr. 07/4-03/199/733 din 02.05.2024)</p>	<p>Lipsă de propuneri și obiecții</p>	<p>A fost luat act.</p>
<p>Centrul Național Anticorupție (Expertiza anticorupție ELO24/9665 din 10.05.2024)</p>	<p>În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.</p> <p>Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și/sau a entităților publice, însă, într-un mod tangențial, prevederile acestuia se vor răsfrânge asupra activității angajaților subdiviziunilor subordonate Ministerului Afacerilor Interne care exercită atribuțiile poliției, în calitate sa de agent constatat, și a instanței de judecată, care, în urma aprobării modificărilor propuse, vor avea competența de a constata/examina cauzele contravenționale prevăzute la art.324/1 Cod contravențional.</p>	<p>A fost luat act.</p>

	<p>Proiectul promovează interesul Ministerului Afacerilor Interne privind diminuarea cazurilor de folosire ilegală a uniformei de serviciu și însemnelor distinctive ale funcționarului public cu statut special de către alte persoane fizice care nu dispun de acest drept, ceea ce este conform interesului public.</p>	
<p>AVIZARE REPETATĂ</p> <p>la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (confeccionarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu ale funcționarului public din cadrul autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare)</p>		
<p>Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică</p>	<p>Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)</p>	<p>Argumentarea autorului proiectului</p>
<p>Administrația Națională a Penitenciarelor (aviz nr. 7-1932 din 21.06.2024)</p>	<p>Administrația Națională a Penitenciarelor a examinat proiectul expediat pentru examinare suplimentară și reiterează observațiile expuse anterior în procesul de consultare în partea ce vizează incriminarea acțiunii de confeccionare, pasibilă de răspundere contravențională.</p> <p>Astfel, considerăm că instituirea unei astfel de interdicții va genera consecințe ce vor afecta nemijlocit beneficiarul serviciului - funcționarul public cu stat special, întrucât solicitarea confeccionării bunurilor precum uniforma sau însemne distinctive către un prestator care nu are în procesul de producere astfel de bunuri va determina majorarea prețului final reieșind din operațiunile necesare a fi efectuate pentru achiziționarea materiei prime, după caz, importul acestora, precum și activitatea de producere propriu-zisă. Or, în lipsa disponibilității pe stoc, în condiții ordinare de producere, confeccionarea la cererea individuală a uniformei și/sau a însemnelor distinctive în toate cazurile va impune costuri majorate.</p> <p>În sensul finalităților urmărite prin prezenta inițiativă, considerăm suficientă instituirea interdicției privind comercializare, iar achiziționarea unor astfel de bunuri să fie posibilă numai prin prezentarea dovezilor privind apartenența/calitatea de funcționar public cu statut special, în baza legitimației de serviciu sau a demersului scris al instituției în care acesta activează, fără a limita dreptul prestatorului/vânzătorului de a confecciona astfel de bunuri.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea respectivă se consideră a fi nejustificată, având în vedere că actele normative (legile speciale), care reglementează activitatea autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare, stipulează expres că, <i>funcționarul public cu statut special este asigurat cu uniformă pe seama bugetului de stat (exemplu: art. 64 din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne).</i></p> <p>Astfel, reglementarea interzicerii confeccionării uniformei de serviciu și însemnelor distinctive nu va afecta beneficiarul direct (funcționarul public/funcționarul public cu statut special), care se consideră a fi asigurat cu uniformă din contul bugetului de stat.</p> <p>Este de menționat că, uniformele autorităților din domeniul apărare, ordine și securitate publică, sunt simboluri de autoritate și încredere. Confeccionarea neautorizată a acestora de către persoane neautorizate poate reprezenta un risc</p>

		<p>major pentru securitatea națională, inclusiv prin posibilitatea folosirii lor în contexte ilegale sau criminale.</p> <p>Totodată, extinderea sancțiunii pentru confecționarea uniformelor, este esențială pentru prevenirea unor posibile abuzuri. Persoane cu intenții ilicite, ar putea exploata excepțiile legislației pentru a confecționa și utiliza uniforme ale autorităților din domeniul apărare, ordine și securitate publică care nu sunt acoperite de prevederile inițiale.</p> <p>Respectiv, prin formularea articolului propus, se va asigura un cadru legislativ robust și complet, care protejează uniformele tuturor autorităților din domeniul apărare, ordine și securitate publică din Republica Moldova și întărește măsurile de securitate națională.</p>
	<p>La fel, reiterăm necesitatea abordării unui format unic al textului interdicției ce urmează a fi inclus în legile speciale pentru a asigura omogenitatea și armonizarea reglementărilor (având aceleași concept). De asemenea, armonizarea urmează a fi respectată și în raport cu modificarea propusă în Codul contravențional, inclusiv în partea ce ține de interdicția confecționării și sintagma „de către persoane fizice sau juridice”</p>	S-a luat act.
<p>Ministerul Apărării (Aviz nr. 11/929 din 25.06.2024)</p>	<p>Constatăm că autorul proiectului a acceptat propunerea din avizul nr.11/833 din 07.06.2024 a Ministerului Apărării, cu referință la modificarea alineatului (3) articolul 21 din Legea nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei (art.I. din proiect).</p>	S-a luat act.
	<p>Consecvent, autorul proiectului a acceptat parțial propunerea din avizul nr.11/833 din 07.06.2024 a Ministerului Apărării (la art.II. - Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008), fiind excluse prevederile cu privire la „introducerea în uz”, deoarece aceasta reprezintă în cele mai dese cazuri o etapă a procesului de comercializare. Avînd în vedere că „introducerea în uz” este o activitate distinctă de</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Se menționează că, prevederile cu privire la introducerea în uz și purtarea uniformelor militare este prevăzută în proiectul de lege la articolul IV punctul 2 prin care se expune în nouă redacție art. 372 Cod contravențional, după cum urmează:</p>

	<p>”confeccionarea și/sau comercializarea”, precum și de ”purtarea în orice situație fără drept a uniformei, gradelor, decorațiilor și insinelor sau a însemnelor similare ale unei autorități publice”, reiterăm propunerea de expunere a articolului 324¹ cu următorul cuprins (art.II. - Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008):</p> <p>„Articolul 324¹. Confeccionarea și/sau comercializarea, și/sau introducerea în uz sau purtarea în orice situație fără drept a uniformei, gradelor, decorațiilor și insinelor sau a însemnelor similare ale unei autorități publice</p> <p>Confeccionarea și/sau comercializarea, și/sau introducerea în uz sau purtarea în orice situație fără drept a uniformei, gradelor, decorațiilor și insinelor sau a însemnelor similare ale unei autorități publice,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 20 până la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 până la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 110 până la 160 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni până la 5 luni.”.</p>	<p>„Articolul 372. Introducerea în uz sau purtarea în orice situație fără drept a uniformei, gradelor, decorațiilor și insinelor militare sau a însemnelor similare celor ale militarilor</p> <p>(1) Introducerea în uz, pentru lucrătorii instituțiilor publice și ai agenților economici, a uniformei, gradelor, decorațiilor și insinelor militare sau a însemnelor similare celor ale militarilor</p> <p>se sancționează cu amendă de la 20 până la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 până la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 110 până la 160 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni până la 5 luni</p> <p>(2) Purtarea în orice situație fără drept a uniformei, gradelor, decorațiilor și insinelor militare sau a însemnelor similare celor ale militarilor</p> <p>se sancționează cu amendă de la 20 la 80 de unități convenționale.”.</p> <p>Prin urmare, nu se consideră oportun de prevăzut norme similare de sancționare în prevederile art. 342¹ din Codul contravențional, ori operarea unor asemenea modificări va crea interpretări în procesul de constatare a contravențiilor și stabilirea sancțiunilor contravenționale, precum și va genera incertitudine din partea agentului constator la încadrarea faptelor ilicite.</p>
	<p>Totodată, la art.II din proiect, în titlul și dispoziția art.324¹ propunem revizuirea textului ”din cadrul organelor securității statului și altor autorități publice stabilite prin lege” și aducerea termenului ”securității</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>statului” și a distincției propuse de autorul proiectului ”din cadrul organelor securității statului și altor autorități publice stabilite prin lege” cu termenul ”securitate națională și a ordinii publice”, conform dispozițiilor Consituției Republicii Moldova (art.87 alin.(4) și Strategiei Securității Naționale a Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.391/2023.</p>	<p>Aceste modificări au fost operate, inclusiv, prin prisma obiecțiilor formulate de către Ministerul Justiției.</p>
	<p>Cu referință la redacția art.372 al Codului contravențional al Republicii Moldova (art.II), constatăm că autorul proiectului a acceptat redacția propusă în avizul nr.11/833 din 07.06.2024 a Ministerului Apărării.</p>	<p>S-a luat act.</p>
	<p>În contextul deciziei primite în cadrul ședinței membrilor Guvernului, din 17 mai 2024, privind examinarea suplimentară, în comun cu alte autorități care asigură echiparea angajaților cu uniforme de serviciu, încât interdicția de confecționare și comercializare a uniformelor de serviciu și însemnelor distinctive să se extindă asupra tuturor autorităților din domeniul apărare, ordine și securitate publică, reiterăm propunerea suplimentară a Ministerului Apărării (<i>avizul nr.11/833 din 07.06.2024</i>) de expunere a articolului 415 din Codul contravențional al Republicii Moldova, în următorul cuprins:</p> <p>”Articolul 415. Ministerul Apărării</p> <p>(1) Contravențiile prevăzute la art.242, 366–373 se constată de Ministerul Apărării.</p> <p>(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale:</p> <p>a) persoanele cu funcție de răspundere din centrele militare sau din Marele Stat Major al Armatei Naționale, pentru contravențiile prevăzute la art.366–371 și 373;</p> <p>b) persoanele cu funcție de răspundere din poliția militară rutieră sau din Marele Stat Major al Armatei Naționale, pentru contravențiile prevăzute la art.242;</p> <p>c) persoanele cu funcție de răspundere din comendurile militare, din garnizoanele militare sau din Marele Stat Major al Armatei Naționale pentru contravențiile prevăzute la art.372.</p> <p>(3) Materialele cu privire la încălcările săvîrșite de conducătorii de vehicule ale Forțelor Armate (militari prin contract, militari în termen,</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerile înaintate excedă obiectul de reglementare a prezentului proiect de lege.</p>

	<p>militari cu termen redus, studenți ai instituțiilor de învățământ militar, rezerviști concentrați sau mobilizați), dacă pentru asemenea încălcare este prevăzută numai sancțiunea amenzii, se remit de către poliția militară rutieră, în modul stabilit de Ministerul Apărării, comandanților (șefilor) respectivi pentru a soluționa tragerea la răspundere conform Regulamentului disciplinei militare.</p> <p>(4) Sînt în drept să examineze contravenții și să aplice sancțiuni:</p> <p>a) șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale sau comandantul comendurii militare – în privința contravențiilor prevăzute la art.242;</p> <p>b) șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, comandanții centrelor militare, sau șefii secțiilor administrativ-militare – în privința contravențiilor prevăzute la art.366–371 și 373;</p> <p>c) șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, șefii (comandanții) garnizoanelor militare sau comandanții comendurilor militare – în privința contravențiilor prevăzute la art.372.”.</p> <p>Adițional, menționăm că secțiile administrativ-militare sunt subdiviziunile (reprezentanțele), în unitățile administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, a centrelor militare, conform prevederilor pct.9 din Regulamentul privind activitatea administrativ-militară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.77/2001.</p>	
Ministerul Finanțelor (Aviz nr. 07/4-04/271 din 26.06.2024)	Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.	S-a luat act.
Ministerul Mediului (Aviz nr. 13-05/1771 din 26.06.2024)	Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.	S-a luat act.
Agencia „Moldsilva” (aviz nr. AM04/01-994 din 26.06.2024)	Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.	S-a luat act.
Procuratura Generală (aviz nr. 4-1d/24-296 din 26.06.2024)	<p>Se avizează pozitiv proiectul de lege menționat cu următoarele obiecții:</p> <p>Reiterăm opinia expusă de către reprezentantul Procuraturii Generale în cadrul ședinței de lucru desfășurate la sediul Ministerului Afacerilor Interne la 28.05.2024, unde s-a examinat oportunitatea extinderii</p>	Nu se acceptă. Propunerea respectivă se consideră a fi nejustificată, având în vedere că actele normative (legile speciale), care reglementează activitatea autorităților publice din domeniul apărării,

	<p>reglementării interdicției de confecționare și comercializare a uniformelor de serviciu și însemnelor distinctive, fiind menționat de către reprezentantul Procuraturii Generale că, urmează a fi exclus aspectul de confecționare a uniformelor.</p>	<p>securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare, stipulează expres că, <i>funcționarul public cu statut special este asigurat cu uniformă pe seama bugetului de stat (exemplu: art. 64 din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne).</i></p> <p>Astfel, reglementarea interzicerii confecționării uniforme de serviciu și însemnelor distinctive nu va afecta beneficiarul direct (funcționarul public/funcționarul public cu statut special), care se consideră a fi asigurat cu uniformă din contul bugetului de stat.</p> <p>Este de menționat că, uniforme autorităților din domeniul apărare, ordine și securitate publică, sunt simboluri de autoritate și încredere. Confecționarea neautorizată a acestora de către persoane neautorizate poate reprezenta un risc major pentru securitatea națională, inclusiv prin posibilitatea folosirii lor în contexte ilegale sau criminale.</p> <p>Totodată, extinderea sancțiunii pentru confecționarea uniformelor, este esențială pentru prevenirea unor posibile abuzuri. Persoane cu intenții ilicite, ar putea exploata excepțiile legislației pentru a confecționa și utiliza uniforme ale autorităților din domeniul apărare, ordine și securitate publică care nu sunt acoperite de prevederile inițiale.</p> <p>Respectiv, prin formularea articolului propus, se va asigura un cadru legislativ robust și complet, care protejează uniforme tuturor autorităților din domeniul apărare, ordine și securitate publică din</p>
--	--	---

		Republica Moldova și întărește măsurile de securitate națională.
Serviciul de Informații și Securitate (nr. E/6486 din 24.06.2024)	Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.	S-a luat act.
Serviciul Vamal (nr. 28/11-8058 din 21.06.2024)	Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.	S-a luat act.
Serviciul Fiscal de Stat (nr. 26-12/3-16-108896 din 24.06.2024)	Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.	S-a luat act.
Ministerul Justiției (Aviz nr. 04/1-6046 din 27.06.2024)	Comunicăm că observațiile înaintate de către Ministerul Justiției în raportul de expertiză juridică nr. 04/1-4062 din 30.04.2024, au fost luate în considerare.	S-a luat act.
	<p>Cu referire la dispoziția art. 324¹, se consemnează asupra caracterului incert al normei, generat de utilizarea cuvintelor „și altor autorități publice stabilite prin lege”, or, potrivit art. 7 din <i>Codul administrativ nr. 116/2018</i>, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.</p> <p>Sub acest aspect, potrivit notei informative, „Extinderea prevederilor legii asupra tuturor organelor securității statului și altor autorități publice stabilite prin lege, va asigura o abordare unitară și coerentă în reglementarea confecționării uniformelor. Aceasta contribuie la claritatea și aplicabilitatea legii, evitând interpretările diverse și posibilele lacune legislative.</p> <p>Uniformele organelor securității statului și altor autorități publice stabilite prin lege, sunt simboluri de autoritate și încredere. Confecționarea neautorizată a acestora de către persoane neautorizate poate reprezenta un risc major pentru securitatea națională, inclusiv prin posibilitatea folosirii lor în contexte ilegale sau criminale.</p>	Se acceptă.

	<p>Totodată, extinderea sancțiunii pentru confecționarea uniformelor, este esențială pentru prevenirea unor posibile abuzuri. Persoane cu intenții ilicite, ar putea exploata excepțiile legislației pentru a confecționa și utiliza uniforme organelor securității statului și altor autorități publice stabilite prin lege care nu sunt acoperite de prevederile inițiale.</p> <p>Respectiv, prin modificările propuse, se va asigura un cadru legislativ robust și complet, care protejează uniforme tuturor organelor securității statului și altor autorități publice stabilite prin lege și întărește măsurile de securitate națională.</p> <p>Considerăm argumentele indicate supra ca fiind parțial corespunzătoare realității, or, nu toate autoritățile publice fac parte din domeniul apărării naționale, ordinii și securității publice. Din aceste considerente, în vederea neadmiterii existenței riscului aplicării art. 324¹ în situații ce nu corespund scopului reglementărilor dedus din nota informativă a proiectului, se consideră necesară substituirea cuvintelor „stabilite prin lege” cu cuvintele „din domeniul apărării, securității naționale și ordinii publice”.</p>	
<p>Centrul Național Anticorupție (expertiza anticorupție ELO24/9797 din 01.07.2024)</p>	<p>Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne, necesitatea căruia este condiționată de faptul că, tot mai frecvent se constată cazuri de purtare nejustificată și în afara cadrului legal a uniforme de serviciu și însemnelor distinctive a funcționarilor publici cu statut special/funcționarilor publici din cadrul organelor securității statului, precum și altor autorități publice stabilite prin lege, de către persoanele fizice care nu au acest drept, motiv pentru care se impune necesitatea atragerii la răspundere și a persoanelor fizice sau juridice pentru confecționarea și/sau comercializarea uniformelor de serviciu și însemnelor distinctive a funcționarilor menționați supra, în afara procedurilor de achiziții publice, cu excepția cazului în care confecționarea și/sau comercializarea uniforme de serviciu și/sau însemnelor distinctive se efectuează la solicitarea funcționarului public cu statut special/funcționarului public în baza legitimației de serviciu, după caz, demersului scris al instituției în care activează.</p> <p>Prin proiect se propune interzicerea confecționării și comercializării uniforme de serviciu și însemnelor distinctive ale funcționarului public</p>	<p>S-a luat act.</p>

	<p>cu statut special/funcționarului public din cadrul organelor securității statului și altor autorități publice stabilite prin lege, de către persoane fizice sau juridice, în afara procedurilor legale de achiziții publice, precum și stabilirea răspunderii contravenționale pentru încălcarea acestei interdicții, prin instituirea unei noi componente de contravenție.</p> <p>Proiectul promovează interesul organelor securității statelor și altor autorități publice stabilite prin lege privind diminuarea cazurilor de confecționare/comercializare ilegală a uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive ale funcționarului public cu statut special/funcționarului public de către persoane fizice care nu dispun de acest drept, precum și reducerea cazurilor de introducere în uz sau purtare fără drept a uniformei, gradelor, decorațiilor și insinelor militare sau a însemnelor similare celor ale militarilor, ceea ce este conform interesului public.</p>	
<p>Ședința interinstituțională desfășurată în conformitate cu pct. 204 al Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018</p> <p>la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu a funcționarului public cu statut special/funcționarului public din cadrul autorităților publice din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare)</p>		
<p>Administrația Națională a Penitenciarelor (aviz nr. 14-2090 din 09.07.2024)</p>	<p>Prezintă propunerile sale finale de intervenție în textul proiectului sus-nominalizat, după cum urmează:</p> <p>1) Expunerea propunerii de modificare a Codului contravențional, în următoarea redacție:</p> <p>„Articolul 324¹. Confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive ale funcționarilor publici cu statut special/funcționarilor publici din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare.</p> <p>(1) Confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive ale funcționarilor publici cu statut special/funcționarilor publici din domeniul apărării, securității naționale, ordinii publice și sistemului administrației penitenciare în afara procedurilor legale de achiziție derulate de acestea sau de autoritățile administrative și instituțiile aflate în subordine, cu excepția în care confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu și/sau</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>însemnelor distinctive se efectuează la solicitarea funcționarului public cu statut special/funcționarului public în baza legitimației de serviciu, după caz, a demersului scris al instituției în care activează</p> <p>se sancționează cu amendă de la 20 până la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 până la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 110 până la 160 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni până la 5 luni.</p> <p>(2) Nu constituie contravenție, în sensul prezentului articol, deținerea mostrelor, rezervelor de stocuri obținute datorită particularităților tehnologice de producție utilizate în procesul confecționării uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive în baza contractului de achiziții publice atribuit în conformitate cu prevederile alineatului (1), sau celor aflate în evidență urmare a rezoluțiunii/ acordului de micșorare a contractului de achiziții publice”.</p>	
	<p>Completarea articolului 45 din Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 48–57, art. 124), cu modificările ulterioare, cu alineatul (21), cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) Confecționarea și/sau comercializarea de către persoanele fizice sau juridice a uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive ale funcționarului public cu statut special, în afara procedurilor de achiziție desfășurate de către Administrația Națională a Penitenciarelor sau a instituțiilor aflate în subordine, este interzisă, cu excepția cazului în care confecționarea și/sau comercializarea uniformei de serviciu și/sau însemnelor distinctive se efectuează la solicitarea funcționarului public cu statut special în baza legitimației de serviciu, după caz, a demersului scris al instituției în care activează.”</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Apărării (aviz nr. 11/1029 din 17.07.2024)</p>	<p>La Art.I din proiect: Articolul 21 din Legea nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.137–138, art.1054), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1) alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>”(3) Se interzice introducerea în uz, pentru lucrătorii instituțiilor publice și ai agenților economici, sau purtarea în orice situație fără drept a uniformei și însemnelor distinctive militare sau a uniformei și/sau a însemnelor similare celor ale militarilor.”.</p> <p>2) se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins: ”(3¹) Confecționarea și/sau comercializarea de către persoane fizice sau juridice a uniformei și/sau însemnelor distinctive militare, în afara procedurilor legale de achiziție derulate de Ministerul Apărării sau de autoritățile administrative și instituțiile aflate în subordinea acestuia, este interzisă, cu excepția cazului în care confecționarea și/sau comercializarea uniformei și/sau însemnelor distinctive militare se efectuează la solicitarea militarului în baza legitimației de serviciu, după caz, a demersului scris al subdiviziunii în care activează.”.</p>	
	<p>La Art.IV din proiect: Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78–84, art.100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1) Articolul 372 va avea următorul cuprins: „Articolul 372. Introducerea în uz sau purtarea în orice situație fără drept a uniformei și însemnelor distinctive militare sau a uniformei și/sau a însemnelor similare celor ale militarilor</p> <p>(1) Introducerea în uz, pentru lucrătorii instituțiilor publice și ai agenților economici, a uniformei și însemnelor distinctive militare sau a uniformei și/sau a însemnelor similare celor ale militarilor se sancționează cu amendă de la 20 până la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 până la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 110 până la 160 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni până la 5 luni</p> <p>(2) Purtarea în orice situație fără drept a uniformei și a uniformei și/sau a însemnelor distinctive militare sau a uniformei și/sau a însemnelor similare celor ale militarilor se sancționează cu amendă de la 20 la 80 de unități convenționale.”.</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>2) La articolul 415:</p> <p>1) alineatul (2):</p> <p>- se completează cu litera c), cu următorul cuprins:</p> <p>„c) persoanele cu funcție de răspundere din comendurile militare, din garnizoanele militare sau din Marele Stat Major al Armatei Naționale pentru contravențiile prevăzute la art.372.”</p> <p>2) alineatul (4):</p> <p>- se completează cu litera c), cu următorul cuprins:</p> <p>„c) șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, șefii (comandanții) garnizoanelor militare sau comandanții comendurilor militare – în privința contravențiilor prevăzute la art.372.”.</p>	Se acceptă
Procuratura Generală (aviz prin intermediul mijloacelor electronice)	<p>Confirmă faptul că, susține proiectul de lege în varianta care a fost elaborată de către autor cu remarcă că, reafirmării necesității excluderii din proiectul de lege a caracterului sancționator asupra ținutei vestimentare a procurorilor (confeccionare, purtare, comercializare).</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Este de menționat că, prevederile proiectul legii nu reglementează aspectele ce țin de ținuta vestimentară a procurorilor.</p>

Ministru

Adrian EFROS